

DECIZIE

27 septembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul Civil al Curții de Apel Chișinău

în componența

Președintele completului, judecătorul

Bulgac Lidia

judecătorii

Gîrbu Silvia și Dașchevici Grigore

grefier

Pantea Natalia

examinînd în ședință publică cererea de apel declarată de avocatul Guțu Tatiana, în interesele apelantului Zaricinii Alexandru, împotriva hotărârii Judecătoria Orhei sediul Rezina din 06 martie 2018, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată ÎM „Севиг Трэйд” SRL către Zaricinii Alexandru cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere, penalității și cheltuielilor de judecată

c o n s t a t ă :

Solicitările reclamantului:

La data de 14 iunie 2017 ÎM „Севиг Трэйд” SRL a înaintat o cerere de chemare în judecată către Zaricinii Alexandru cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere, penalității de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 19 mai 2016 între compania ÎM „Севиг Трэйд” SRL în calitate de vânzător și Zaricinii Alexandru în calitate de cumpărător a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare, având ca obiect predarea dreptului de proprietate asupra combustibilului, motorină, din partea vânzătorului și obligația cumpărătorului de a achita lunar costul mărfii preluate de la stațiile PECO ale reclamantului.

Menționează că dovada transmiterii de către compania ÎM „Севиг Трэйд” SRL în folosul pârâtului a carburanților în suma totală de 18.994,83 USD servește listele de transmitere în proprietate a motorinei „ДТ 4” în sumă totală de 42.260 litri de motorină, pentru perioada 01 noiembrie - 31 decembrie 2016, toate fiind semnate în modul corespunzător de către pârât.

Reclamantul a remarcat că în conformitate cu prevederile pct. 4.1 al contractului de vânzare-cumpărare din 20.05.2016 „achitarea mărfii furnizate în baza prezentului contract se efectuează lunar prin încasarea numerarului în casa întreprinderii nu mai târziu de data de 10 a lunii imediat următoare lunii în care a fost transmisă marfa”. Invocă reclamantul că contrar angajamentelor asumate, precum și în pofida termenelor de plată convenite, Zaricinii Alexandru nu a executat în modul corespunzător rambursarea datoriei debitoriale nominalizate.

Totodată, părțile au estimat anticipat prejudiciul creditorului ÎM „Севиг Трэйд” SRL în caz de neachitare la timp a mărfii livrate, sub forma sancțiunii pecuniare de întârziere - penalitate în cuantum de 0,5% din suma neachitată pentru fiecare zi de întârziere.

A reiterat că în pofida numeroaselor încercări din partea reclamantului de a soluționa situația nefavorabilă creată de pârâtul Zaricinii Alexandru, pe calea amiabilă extrajudiciară, inclusiv prin negocierea modului de rambursare a datoriei, expedierea somației pe calea extrajudiciară cu invocarea parcurgerii eventuale la procedura de încasare silită a datoriei prin adresarea în instanța de judecată, totuși până la momentul de față rambursarea sumelor datorate nu a avut loc. Astfel începând cu luna februarie 2017 pârâtul nu s-a mai prezentat pentru a efectua achitățile pentru marfa de care a beneficiat real și efectiv, precum și nu este de găsit, fapt ce se confirmă prin plicurile poștale restituite expeditorului cu adevărurile însoțitoare de neînmănare a expedierilor poștale.

Reclamantul a menționat că circumstanțele respective denotă o atitudine inacceptabilă față de executarea obligațiilor asumate, precum și relevă un caz evident de încălcare gravă de către pârât a tuturor obiceiurilor și regulilor existente de afaceri. Totodată a atras atenția instanței asupra faptului că la încheierea contractului și primirea mărfii pârâtul a indus în eroare compania furnizorului, fapt confirmat doar după primirea informației de la ÎS „Centrul Resurselor Informaționale de Stat „REGISTRU”, potrivit căreia reiese că pârâtul își desfășoară activitatea în Republica Moldova unde are înregistrate bunuri și prin prezentarea actelor care confirmă identitatea acestuia, pașaportul Republicii Moldovenești Transnistrene, inițial a urmărit scopul de a se eschiva de la executarea obligațiilor financiare.

A solicitat reclamantul încasarea din contul pârâtului Zaricinii Alexandru în beneficiul reclamantului ÎM „Севиг Трэйд” SRL a datoriei de bază ce reiese din contractul de vânzare-cumpărare f/n din 19.05.2016, în sumă de 18.994,83 USD în valută națională conform cursului oficial stabilit de Banca Națională a Moldovei la momentul executării hotărârii; a prejudiciului sub formă de dobândă de întârziere conform art. 585, 619 din Codul civil, pentru perioada de la 11.12.2016 până la 23.02.2017 în sumă de 463,23 USD precum și pentru perioada de la 24.02.2017 până la 18.04.2017 în sumă de 393,42 USD, iar în total în contul dobânzii de întârziere suma în mărime de 856,65 USD în valuta națională conform cursului oficial stabilit de BNM la momentul executării hotărârii; a prejudiciului sub formă de penalitate de întârziere conform pct. 4.1, 7.3 al Contractului de vânzare-cumpărare f/n din 19.05.2016, pentru neexecutarea obligațiilor de plată pentru perioada de la 11.12.2016 până la 23.02.2017 în sumă de 6.038,62 USD, precum și pentru perioada de la 24.02.2017 până la 18.04.2017 în sumă de 5.128,60 USD, iar în total în contul penalității de întârziere suma de 11.167,22 USD, în valuta națională conform cursului oficial stabilit de BNM la momentul executării hotărârii, cât și recuperarea din contul pârâtului Zaricinii Alexandru a taxei de stat achitată de reclamant la depunerea cererii de chemare în judecată în sumă totală de 17.954 lei.

Poziția instanței de fond:

Prin hotărârea Judecătoria Orhei sediul Rezina din 06 martie 2018 cererea de chemare în judecată a fost admisă integral și s-a dispus încasarea din contul lui Zaricinii Alexandru în beneficiul ÎM „Севиг Трэйд” SRL a datoriei contractuale în mărime de 18994,83 USD, penalității în mărime de 11.167,22 USD, dobânzii de întârziere în mărime de 856.65 USD, iar în total suma de 31.018.7 USD, echivalent în valuta națională la ziua executării hotărârii precum și cheltuieli de judecată

compuse din taxa de stat în mărime de 17.954 lei și cheltuieli suportate pentru asigurarea acțiunii în sumă de 3107,45 lei.

Solicitățile apelantului:

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la data de 20 martie 2018 avocatul Guțu Tatiana, acționând în interesele apelantului Zaricini Alexandru, a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea integrală a hotărârii Judecătoria Orhei sediul Rezina din 06 martie 2018 (f.d. 63).

La data de 28 mai 2018, prin intermediul Secției de evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Chișinău, apelantul Zaricini Alexandru a depus cererea de apel motivată, solicitând admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii instanței de fond cu dispunerea scoaterii cererii de pe rol din motiv că părțile au încheiat un contract prin care litigiul urmează a fi soluționat pe cale arbitrală (f.d. 79-80).

Argumentele părților:

În motivarea apelului declarat Zaricini Alexandru a indicat că conform contractului de vânzare-cumpărare încheiat la data de 19.05.2016 între ÎM „Севиг Трэйд” SRL și Zaricini Alexandru, și anume pct. 9, introdus în contract prin comun acord a ambelor părți, este prevăzut că: „ambele părți vor depune efort ca neînțelegerile apărute în Contractul respectiv, să fie rezolvate pe calea convorbirilor. În cazul cînd nu va fi posibil ca neînțelegerile respective să fie rezolvate pe calea convorbirilor, toate disputele urmează să fie soluționate de Judecătoria de Arbitraj al Republicii Moldova-nești Nistrene”. Invocă apelantul că clauză respectivă nu a fost respectată de către reclamant, ultimul expediind în adresa pârâtului somație cu invocarea parcurgerii eventuale la procedura de încasare silită a datoriei prin adresare în instanța de judecată.

Menționează apelantul că dosarul în instanța de fond a fost examinat în lipsa pârâtului Zaricini Alexandru și în lipsa reprezentantului acestuia, prin urmare apelantul (pârât) nu a avut posibilitatea să înainteze obiecții cu privire la soluționarea pricinii în instanța de judecată, ultimului fiindu-i încălcat dreptul la un proces echitabil, iar instanța de fond nu și-a verificat competența sa pentru examinarea prezentei cauze. Prin urmare, luând în considerație cele relatate, consideră apelantul că hotărârea Judecătoria Orhei sediul Rezina urmează a fi casată integral, cu dispunerea scoaterii cererii de pe rol din motiv că litigiul urmează a fi soluționat pe cale arbitrală.

În ședința de judecată reprezentantul apelantului Zaricini Alexandru, avocatul-stagiar Spataru Rodica a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond cu scoaterii cererii de pe rol din motiv că părțile au încheiat un contract prin care litigiul urmează a fi soluționat pe cale arbitrală.

Reprezentantul intimatului ÎM „Севиг Трэйд” SRL, avocatul Grossu Octavian în cadrul ședinței de judecată a solicitat respingerea apelului cu menținerea hotărârii contestate.

Termenul de declarare a apelului:

Conform art. 362 alin. (1) CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele cauzei reiese că hotărârea Judecătoria Orhei sediul Rezina a fost adoptată la 06 martie 2018 (f.d. 60), iar cererea de apel a fost declarată la 20 martie 2018 (f.d. 63), din care considerente Colegiul constată că apelul a fost declarat în termen.

Aprecierea instanței de apel:

Studiind și analizând materialele anexate la dosar, verificând argumentele invocate întru susținerea poziției în raport cu circumstanțele pricinii, Colegiul consideră că apelul declarat este întemeiat și urmează a fi admis cu casarea hotărârii primei instanțe și dispunerea scoaterii de pe rol a cererii de chemare în judecată, din motivul nerespectării de către reclamant a procedurii prevăzute prin contractul părților, de soluționare prealabilă a cauzei pe cale extrajudiciară, din următoarele considerente:

În conformitate cu art. 385 alin. (1) lit. e) Codul de Procedură Civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul și să caseze integral sau parțial hotărârea primei instanțe, dispunând încetarea procesului ori scoaterea cererii de pe rol, dacă există temeinurile prevăzute la art. 265 și 267.

Conform art. 267 lit. a) CPC, instanța judecătorească scoate cererea de pe rol în cazul în care reclamantul nu a respectat procedura, prevăzută prin lege sau prin contractul părților, de soluționare prealabilă a cauzei pe cale extrajudiciară, inclusiv prin mediere.

Potrivit art. 373 CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argument sau dovezi noi, instanța de apel se pronunță în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanță. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Conform art. 117 alin.(1) CPC, probe în pricini civile sînt elementele de fapt, dobîndite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, precum și altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a pricinii.

Colegiul reține că prin prezenta acțiune se solicită încasarea datoriei ce rezultă din contractul de vânzare-cumpărare f/n din 19.05.2016 (f.d.2-6).

Din materialele dosarului reiese că la data de 19 mai 2016 între compania ÎM „Севиг Трэйд” SRL în calitate de vânzător și Zaricini Alexandru în calitate de cumpărător a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare, având ca obiect predarea dreptului de proprietate asupra combustibilului, motorină, din partea vânzătorului și obligația cumpărătorului de a achita lunar costul mărfii preluate de la stațiile PECO ale reclamantului (f.d. 9).

Totodată, din pct. 9 (9.1-9.2) al prezentului contractului rezultă că ambele părți vor depune efort ca neînțelegerile apărute în Contractul respectiv, să fie rezolvate pe calea convorbirilor. În cazul cînd nu va fi posibil ca neînțelegerile respective să fie rezolvate pe calea convorbirilor, toate disputele urmează să fie soluționate de Judecătoria de Arbitraj al Republicii Moldova-nești Nistrene.

În acest sens colegiul civil consideră oportun de reiterat dispozițiile art. 9 alin. (1)-(4) al Legii cu privire la arbitraj, care prevede expres că instanța de judecată unde este intentată acțiunea privind litigiul care constituie obiectul unei convenții de arbitraj, la solicitarea unei părți făcută nu mai târziu de prima sa declarație asupra fondului litigiului, scoate cererea de pe rol și trimite litigiul spre soluționare în arbitraj, cu excepția cazului în care instanța de judecată constată că acea convenție este nulă, nevalabilă sau nesusceptibilă de executare.

Invocarea convenției de arbitraj la o etapă mai târzie a procedurii, rămîne fără efect, cu excepția cazului în care partea a avut un motiv legal de a nu o invoca și a invocat-o imediat ce motivul a încetat să existe.

in cazul in care parţie in proces au mceiat o convenţe de arbitraj şi una dintre ele o invoca in instanţa de judecata, aceasta din urma îşi vermică competenţa. Instanţa va reţine spre soluţionare cauza dacă:

- a) pîritul şi-a formulat apărarea în fond fără nici o rezervă, întemeiată pe convenţia de arbitraj;
- b) convenţia de arbitraj este lovită de nulitate, şi-a pierdut valabilitatea ori este nesusceptibilă de executare;
- c) arbitrajul nu poate fi constituit din cauze vădit imputabile pîritului.

În alte cazuri decît cele de la alin.(3), instanţa de judecată, la cererea uneia dintre părţi, îşi va declina competenţa dacă va constata existenţa unei convenţii de arbitraj. În caz de conflict de competenţă, hotărăşte instanţa de judecată ierarhic superioară.

Raportînd dispoziţiile normelor citate supra la circumstanţele speţei, dat fiind că reclamantul şi-a exteriorizat în cadrul examinării cauzei în ordine de apel, voinţa de apelare la arbitraj, conform convenţiei de arbitraj existente, Colegiul conchide că în speţă se întrunesc temeiurile legale instituite de art. 267 lit. e) CPC, coroborate corespunzător cu dispoziţiile art. 9 al Legii cu privire la arbitraj (aplicabilă prioritar, ca fiind o normă specială, faţă de sintagmele utilizate de norma generală expusă la art. 267 lit. e) CPC, conform art. 6 alin. (3) al Legii privind actele legislative), pentru scoaterea cererii de chemare în judecată de pe rol în contextul în care solicitarea dată a venit din partea unei părţi în proces nu mai tîrziu de prima sa declaraţie asupra fondului litigiului. Or, din materialele dosarului rezultă că fondul cauzei a fost examinat în lipsa pîrîtului Zaricinii Alexandr, care a solicitat amînarea şedinţei de judecată în cadrul căreia a fost adoptată hotărîrea în cauză.

Or, în contextul în care art. 9 alin. (1) al Legii cu privire la arbitraj, nu vizează expres care anume parte poate invoca convenţia de arbitraj pentru aplicarea normelor corespunzătoare, Colegiul conchide că invocarea acesteia de către apelant (pîrît) , în contextul lipsei vreunor temeiuri legale de a constata convenţia dată ca fiind nulă, nevalabilă sau nesusceptibilă de executare, dispoziţiile normei indicate, coroborate cu art. 267 lit. e) CPC, se impune în speţă.

Prin urmare, Colegiul civil conchide că pe marginea prezentei pricinii nu a fost respectată procedura prevăzută prin contractul părţilor, de soluţionare prealabilă a cauzei pe cale extrajudiciară.

În contextul celor elucidate, Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel, conchuzionează că în prezenta pricină nu au fost întrunite cerinţele prevăzute prin contractul părţilor pentru apărarea unui drept pe cale extrajudiciară, iar avînd în vedere că instanţa de apel este ţinută să corecteze erorile judiciare comise de către instanţa de fond la examinarea cauzelor, se constată existenţa temeiului legal de a admite apelul şi a dispune scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată, din motivul nerespectării procedurii prevăzute prin contractul părţilor, de soluţionare prealabilă a cauzei pe cale extrajudiciară.

La fel, dat fiind că instanţa a constatat necesitatea scoaterii de pe rol a cererii de chemare în judecată, Colegiul nu este îndreptăţit de a soluţiona fondul cauzei şi respectiv, de a se expune asupra argumentelor intimătei (reclamantei) ce se referă la acesta.

Potrivit art.94 alin. (1) CPC, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîritului - proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

Reieşind din norma legală enunţată şi ţinînd cont de faptul că cererea de apel a fost admisă, intimatul urmează să-i restituie apelantului cheltuielile de judecată, formate din taxa de stat în mărime totală de 13465 lei, achitată la depunerea cererii de apel, în baza ordinelor de încasare a numerarului nr. TNNK-T000 din 20.03.2018 şi nr. J807-0100 din 17.08.2018, anexate la materialele dosarului.

Din considerentele enumerate mai sus, dat fiind că instanţa de apel a constatat că în speţă se întrunesc temeiurile prevăzute de norma procedurală civilă pentru scoaterea de pe rol a acţiunii reclamantei, Colegiul civil ajunge la concluzia de a admite apelul declarat, a casa hotărîrea instanţei de fond şi a scoate de pe rol acţiunea pentru motivele indicate mai sus.

În conformitate cu art. 267 lit. a), 385 lit. e), 389-390 Cod de procedură civilă, Colegiul civil

DECIDE:

Se admite cererea de apel declarată de avocatul Guţu Tatiana, în interesele apelantului Zaricinii Alexandru.

Se casează integral hotărîrea Judecătoriei Orhei sediul Rezina din 06 martie 2018, cu adoptarea unei noi hotărîri sub formă de încheiere, prin care:

Se scoate de pe rol cererea de chemare în judecată înaintată de ÎM „Сэвиг Трэйд” SRL către Zaricinii Alexandru cu privire la încasarea datoriei, dobînzii de întîrziere şi penalităţi, **din motiv că reclamantul nu a respectat procedura prevăzută prin contractul părţilor, de soluţionare prealabilă a cauzei pe cale extrajudiciară.**

Se încasează de la ÎМ „Сэвиг Трэйд” SRL în beneficiul lui Zaricinii Alexandru cheltuielile de judecare a pricinii ce ţin de plata taxei de stat în ordine de apel în mărime de 13465 (treisprezece mii patru sute şaizeci şi cinci) lei, 50 (cincizeci) bani.

Decizia este definitivă şi executorie la momentul pronunţării, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Preşedintele şedinţei, judecătorul

Bulgac Lidia

Gîrbu Silvia

Judecătorii

Daşchevici Grigore